

ΕΛΕΓΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΠΡΑΚΤΙΚΑ

ΤΗΣ 1^{ης} ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΙΖΟΝΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΙΚΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ ΤΗΣ 11^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2021

ΜΕΛΗ : Ιωάννης Σαρμάς, Πρόεδρος, Σωτηρία Ντούνη, Μαρία Βλαχάκη, Άννα Λιγωμένου, Γεωργία Μαραγκού, Αγγελική Μαυρουδή, Κωνσταντίνος Κωστόπουλος, Μαρία Αθανασοπούλου και Ασημίνα Σαντοριναίου, Αντιπρόεδροι, Γεώργιος Βοΐλης, Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, Δέσποινα Καββαδία - Κωνσταντάρα, Θεολογία Γναρδέλλη, Βιργινία Σκευή, Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Βασιλική Σοφianού, Δέσποινα Τζούμα, Δημήτριος Τσακανίκας, Κωνσταντίνος Παραθύρας, Ασημίνα Σακελλαρίου, Αργυρώ Μαυρομάτη, Κωνσταντίνος Κρέπης, Ειρήνη Κατσικέρη, Νεκταρία Δουλιανάκη και Βασιλική Πέππα, Σύμβουλοι. Οι Σύμβουλοι Ελένη Λυκεσά, Σταμάτιος Πουλής και Δημήτριος Πέππας απουσίασαν δικαιολογημένα, ενώ ο Σύμβουλος Γρηγόριος Βαλληνδράς αποχώρησε από τη διάσκεψη, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 338 του ν. 4700/2020.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ : Αντώνιος Νικητάκης, Επίτροπος Επικρατείας, κωλυομένης της Γενικής Επιτροπής της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, Χρυσούλας Καραμαδούκη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ : Ελένη Αυγουστόγλου, Επίτροπος στην Υπηρεσία Επιτρόπου "Γραμματεία" του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Με την αρχή της συνεδρίασης, ο Πρόεδρος ενημέρωσε την Ολομέλεια για την παρουσίαση του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων (ΕΠΕ) έτους 2021 στη Βουλή, σε ειδική συνεδρίαση, η οποία έλαβε χώρα στις 17.12.2020, ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, υπό την προεδρία του Γ' Αντιπροέδρου της Βουλής Αθανασίου Μπούρα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στη διάταξη του άρθρου 343 του ν. 4700/2020 με το οποίο τροποποιήθηκε και αναριθμήθηκε σε άρθρο 66Α το άρθρο 66 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο και στη νέα διάταξη του άρθρου 44Α του Κανονισμού της Βουλής με την οποία η Βουλή τροποποίησε τον Κανονισμό της (φ. 187/1.10.2020 Α') ώστε να ενσωματώσει τη θεσμική της συνεργασία με το Ελεγκτικό Συνέδριο σε νέα βάση, ο Πρόεδρος του Δικαστηρίου εξέθεσε τα ακόλουθα:

Επανεισάγουμε από το Τμήμα Ελέγχων στην Ολομέλεια το Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων του 2021 με τις τροποποιήσεις που κρίθηκαν αναγκαίες από το Τμήμα Ελέγχων ύστερα από την παρουσίαση του Προγράμματος στη

Βουλή, στις 17 Δεκεμβρίου 2020. Δύο σημεία θα θίξω εν συντομία, τα οποία βρίσκω ιδιαίζουσας σημασίας.

I. Το πρώτο αφορά τη σπουδαιότητα της νέας διαδικασίας που προβλέφθηκε με το άρθρο 343 του ν. 4700/2020, σύμφωνα με το οποίο το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων του Συνεδρίου παρουσιάζεται κάθε έτος πριν από την έναρξη εκτέλεσής του στη Βουλή η οποία δύναται να προτείνει τροποποιήσεις του. Η διαδικασία αυτή επιτρέπει στο Δικαστήριο να ακούσει την Εθνική Αντιπροσωπεία, μετρώντας έτσι την απήχηση που μπορεί να έχουν οι έλεγχοί του στην κοινωνία. Οι τροποποιήσεις που τυχόν θα επέλθουν στο Πρόγραμμα δεν είναι συνέπεια επέμβασης της νομοθετικής εξουσίας στα έργα της δικαστικής, αλλά αυτόνομη ενέργεια του ανώτατου ελεγκτικού Θεσμού που επιθυμεί, ακούγοντας τους θεσμικούς εκπροσώπους του λαού και του έθνους, να επιτύχει μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των ελέγχων του. Όπως εξήγησα στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, η νέα διαδικασία είναι μια μορφή διασταύρωσης λειτουργιών, όπου και οι δύο συμμετέχοντες θεσμοί, η Βουλή και το Συνέδριο, πρέπει και μπορεί να βγουν κερδισμένοι, με πλήρη σεβασμό της αυτοτέλειάς τους. Βεβαίως, είναι ευκαίιο το μήνυμα που εκπέμπεται από τη Βουλή προς το Δικαστήριο να στηρίζεται από ευρύτατες πλειοψηφίες. Όμως, σεβόμαστε πλήρως την αυτονομία της Βουλής και τους κανόνες υπό τους οποίους λειτουργεί και επ' αυτού οφείλουμε σε κάθε βήμα μας να επιδεικνύουμε την μεγαλύτερη δυνατή προσοχή ώστε να αποφευχθεί η οποιαδήποτε παρερμηνεία. Οι ευρύτερες συγκλίσεις που τυχόν διαπιστώνονται, καταγράφονται, και αυτές ενδυναμώνουν τους ελέγχους μας ή μας εμπνέουν σε νέες κατευθύνσεις. Και είναι τιμητικό για το Ελεγκτικό Συνέδριο που στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής μπορέσαμε να διαπιστώσουμε την μεγάλη αποδοχή που έτυχε η νέα διαδικασία διαλόγου Βουλής και Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Ως στήριξη στη διαδικασία και ως έκφραση εμπιστοσύνης στο Συνέδριο εκλαμβάνω και την πρόταση ελέγχων του Κόμματος της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης, διατυπωθείσα σε επιστολή του Αρχηγού της. Να σημειώσω εδώ ότι στο ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων του Δικαστηρίου, έτσι όπως οι σχετικές ρυθμίσεις γίνονται αντιληπτές από το Δικαστήριο, ναι μεν δεν περιλαμβάνονται εντελώς εξατομικευμένες περιπτώσεις ελέγχων, όμως αυτές εγγράφονται σε ένα ευρύτερο ελεγκτικό πλαίσιο ώστε να δίνεται προτεραιότητα στη θεραπεία συστημικών παθογενειών, και μόνο παρεμπιπτόντως στην ανάδειξη ποινικώς κολάσιμων πράξεων. Έτσι, ναι μεν δεν προγραμματίζουμε αυτοτελώς έλεγχο ενός συγκεκριμένου λ.χ. ψεκασμού, όμως αυτός ως υπηρεσία μπορεί, κατά την κρίση του εποπτεύοντος τον έλεγχο δικαστή και του αρμόδιου Επιτρόπου, να ενταχθεί σε πρόγραμμα ελέγχου που αναφέρεται στον τρόπο επαλήθευσης της παραλαβής υπηρεσιών, όπως είναι ο δεύτερος προγραμματισθείς έλεγχος του Παραρτήματος I του Προγράμματος.

II. Το δεύτερο σημείο που θα θίξω αφορά τη φύση των ελέγχων που περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα και τη συνάρτησή τους με το ενδιαφέρον

που επέδειξε η Εθνική Αντιπροσωπεία γι' αυτούς. Όλοι οι προγραμματισθέντες έλεγχοι, και οι δύο που προτείνεται να προστεθούν ύστερα από τη συζήτηση στη Βουλή, είναι έλεγχοι θεματικοί σε πεδία υψηλού ελεγκτικού ενδιαφέροντος, θα διεξαχθούν δε όπως φαίνεται από τις βασικές ελεγκτικές ερωτήσεις που διατυπώθηκαν για τον καθένα, όχι κατά τρόπο εξαντλητικό κάθε νοητής πτυχής, αλλά εστιασμένο ώστε με τη μικρότερη δυνατή ελεγκτική δράση να επιτευχθεί η ευρύτερη δυνατή ελεγκτική επίδραση. Με άλλα λόγια, οι έλεγχοι του 2021 δεν θα είναι κάθετοι έλεγχοι φορέων που θα υποστούν καθολικό έλεγχο, αλλά οριζόντιοι έλεγχοι διαδικασιών οι οποίες θα υποστούν έλεγχο στα σημεία τους που εμφανίζουν τον υψηλότερο κίνδυνο και συναφώς το μεγαλύτερο ενδιαφέρον.

Γι' αυτό πιστεύουμε ότι οι έλεγχοι αυτοί θα έχουν ευρεία απήχηση. Αυτοτελώς μεν καθόσον οι αδυναμίες ή παρατυπίες ή αντικανονικότητες που θα διαπιστωθούν στις διαδικασίες όσων φορέων ελεγχθούν, θα ερευνηθεί αν αφορούν όλους τους ομοειδείς φορείς. Αλλά, και σε συνέργεια ελπίζουμε με τη Βουλή και την εκτελεστική εξουσία, γιατί όσο πειστικά είναι τα ευρήματα και οι συστάσεις μας τόσο αναμένεται να τύχουν της προσοχής και του σεβασμού εκ μέρους των δύο άλλων βραχιόνων της εξουσίας. Προς το σκοπό αυτό, θα κινητοποιηθούν για καθένα από τους ελέγχους κατά κανόνα από 5 έως 20 Υπηρεσίες Επιτρόπων, που θα ελέγξουν πλήθος φορέων, ώστε τελικώς οι επιμέρους εκθέσεις που θα ετοιμάσουν οι Υπηρεσίες αυτές να μπορούν να συμπηχθούν από το Τμήμα Ελέγχων σε μια ενιαία για κάθε έλεγχο έκθεση, πλήρως τεκμηριωμένη.

Έχουμε πολύ δουλειά ακόμη μπροστά μας στο Τμήμα Ελέγχων και στις Υπηρεσίες Επιτρόπων. Αλλά πιστεύω ότι θα ανταποκριθούμε στις ευθύνες μας, ιδίως μετά την εμπιστοσύνη που διαπιστώσαμε ότι επέδειξε η Εθνική Αντιπροσωπεία στο Ελεγκτικό Συνέδριο.

Ακολούθως, ο Πρόεδρος έδωσε τον λόγο στην υπεύθυνη προετοιμασίας και παρακολούθησης της εκτέλεσης του ΕΠΕ του έτους 2021 Σύμβουλο Ευαγγελία - Ελισάβετ Κουλουμπίνη, η οποία εισηγήθηκε τα ακόλουθα:

1. Με την νέα διάταξη του άρθρου 343 του ν. 4700/2020 δίνεται μία νέα δυνατότητα για τη θεσμική συνεργασία του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το Κοινοβούλιο, η οποία αξιολογείται ως ιδιαίτερα σημαντική, διότι δεν εξαντλείται στην ενημέρωση των εκπροσώπων αυτού για καίρια ζητήματα που αφορούν στη δημόσια διαχείριση όπως προέκυψαν από την άσκηση των ελεγκτικών του αρμοδιοτήτων, αλλά διότι παρέχεται στη Βουλή, μέσω της εκπροσώπησής της στην Ειδική Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας, κατά την ενημέρωσή της από τον Πρόεδρο του Ελεγκτικού Συνεδρίου για το ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων, να προτείνει, το μεν, να δοθεί προτεραιότητα σε ορισμένους από τους ήδη προγραμματισμένους ελέγχους, το δε, να εκφράσει το ενδιαφέρον της και για νέους ελέγχους μέχρι τρεις (κατ' ανώτατο όριο),

ιδίως με αντικείμενο αδυναμίες στα συστήματα δημόσιας διαχείρισης. Η διατύπωση της διάταξης αυτής έγινε κατά τέτοιο τρόπο ώστε να γίνει σεβαστή η αρχή της διάκρισης των λειτουργιών που πρέπει να διέπει τις σχέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τη Βουλή (βλ. και αιτιολογική έκθεση του ν. 4700/2020).

2. Η νομοθετική εξουσία στο πλαίσιο της λειτουργίας της ευνομούμενης πολιτείας οφείλει να εξασφαλίσει την επικουρία ενός ανώτατου ελεγκτικού οργάνου το οποίο θα εποπτεύει την ορθή δημοσιονομική διαχείριση και θα αποτελεί τον εγγυητή της ορθής εκτέλεσης του προϋπολογισμού. Η μορφή αυτή της επικουρίας συγκεκριμενοποιείται ανάλογα με τη συνταγματική παράδοση του κάθε Κράτους και ανάγεται στο ιστορικό κριτήριο ίδρυσης κάθε ελεγκτικού θεσμού. Το Ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο βρίσκεται λόγω του ιστορικού κριτηρίου ίδρυσής του – κατά τη λήξη της ελληνικής επανάστασης και τη δημιουργία του Ελληνικού Κράτους και πριν από την εγκαθίδρυση της συνταγματικής τάξης - σε ισότιμη θεσμική συνεργασία με το Ελληνικό Κοινοβούλιο και αποτελεί τον ανώτατο εξωτερικό ελεγκτή (άρθρο 169 του ν. 4270/2014) με δικαστική οργάνωση και λειτουργία. Η θεσμική συνεργασία, άλλως θεσμική συνοδοιπορία της Βουλής με το Ελεγκτικό Συνέδριο που εγκαινιάζεται στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής, πρέπει να λειτουργήσει αποτελεσματικά και κατά τέτοιο τρόπο ώστε ουδείς - ούτε το Ελεγκτικό Συνέδριο, ούτε το Κοινοβούλιο - να απεμπολήσει την ανεξαρτησία του.

3. Κάθε προσπάθεια ανεύρεσης σύγκλισης και ευρύτερης συναίνεσης μεταξύ των εκπροσώπων του Κοινοβουλίου για τα προτεινόμενα θέματα δεν πρέπει να αντιστρατεύεται τη λογική του ελληνικού συστήματος εξωτερικού δημοσιονομικού ελέγχου, η οποία βρίσκεται στη δικαστική οργάνωση αυτού, ήτοι στην ανάθεσή του σε δικαστικούς λειτουργούς και δικαστικούς υπαλλήλους οι οποίοι παρέχουν εχέγγυα λειτουργικής ανεξαρτησίας, ενώ το Κοινοβούλιο, δια των εκπροσώπων του, ως αποδέκτης των ελεγκτικών υπηρεσιών του Ελεγκτικού Συνεδρίου, οφείλει να κινηθεί στο πλαίσιο που επιβάλλει η λειτουργική ανεξαρτησία των μελών του. Οι εκθέσεις που αναμένονται να εκδοθούν θα πρέπει να παρέχουν έγκαιρη, έγκυρη και χρηστική ενημέρωση για τις αδυναμίες στη δημοσιονομική διαχείριση, ώστε τα μέλη του Κοινοβουλίου να είναι σε θέση και ευθύνες να αναζητήσουν αλλά και να ζητήσουν από την εκτελεστική εξουσία καλύτερο σχεδιασμό των δημόσιων πολιτικών. Οι σύγχρονοι δημοσιονομικοί έλεγχοι που είναι έλεγχοι παραγωγής πληροφοριών ωφέλιμοι για την Βουλή και την εκάστοτε Κυβέρνηση πρέπει να αποτελέσουν εργαλεία για μία νέα δημοσιονομική διακυβέρνηση όπου η διαχείριση του δημοσίου χρήματος θα συντελείται για την επίτευξη μετρήσιμων αποτελεσμάτων, ενώ οι δημόσιοι λογαριασμοί θα αποτυπώνουν το κόστος και το όφελος των δημόσιων πολιτικών.

4. Από την επισκόπηση των πρακτικών της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής (άρθρο 40 παρ. 1 του ΚτΒ) προέκυψαν, κατά την εισήγηση, τα ακόλουθα:

(α) Είναι αναγκαίο να διαχωριστούν τα ζητήματα εκείνα που αναδείχθηκαν και άπτονται της διαφάνειας, της νομιμότητας των διαδικασιών ανάθεσης, της ίσης μεταχείρισης των υποψηφίων τα οποία απασχολούν το Ελεγκτικό Συνέδριο στο πλαίσιο των υποχρεωτικών ελέγχων νομιμότητας και δη του προληπτικού ελέγχου νομιμότητας σε συμβάσεις υψηλής οικονομικής αξίας.

(β) Η αξιολόγηση των προτάσεων από το κόμμα της πλειοψηφίας και τα λοιπά κόμματα ώστε να διαπιστωθούν πιθανές συγκλίσεις πρέπει να ενταχθεί στους δημοσιονομικούς κινδύνους οι οποίοι αναδεικνύονται μέσω των στοχευμένων ελέγχων των Παραρτημάτων Ι και ΙΙ που επισυνάπτονται στα πρακτικά της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου της 30^{ης} Γεν.Συν./2.12.2020 (Θέμα Β΄) με τους οποίους το Δικαστήριο αναζητεί όχι μόνο ατασθαλίες στη δημόσια διαχείριση προκειμένου να καταλογίσει υπολόγους, αλλά και προβλήματα στην αποτελεσματικότητα των δημόσιων πολιτικών που έχουν ως συνέπεια τη διάθεση δημόσιου χρήματος.

Το πρόγραμμα έτυχε της ευρύτερης αποδοχής των μελών της Επιτροπής και εκ των προταθέντων ελέγχων τουλάχιστον τα 2/3 εξ αυτών (14 θεματικές) αποτέλεσαν αντικείμενο ευρύτερης εποικοδομητικής συζήτησης.

(γ) Οι προτεραιότητες που δόθηκαν από τα μέλη της Ειδικής Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, οι οποίες συνοδεύονται από την ευχή πρόταξης κάποιων θεμάτων, χωρίς όμως για τα λοιπά θέματα να υπάρχει μειωμένο ενδιαφέρον ή έστω αντιρρήσεις ή επιφυλάξεις, αποσκοπούσαν στην καλύτερη ανταπόκριση του προταθέντος ΕΠΕ στις πιεστικές κοινωνικές ανάγκες, όπως αυτές τις αντιλαμβάνονται και τις προσλαμβάνουν, λόγω της θέσεώς τους, οι εκπρόσωποι του Κοινοβουλίου.

Ειδικότερα, οι προτεραιότητες που δόθηκαν πρέπει να ενταχθούν σε τρεις (3) θεματικές ενότητες:

1) Την ενότητα που αναφέρεται στους ελέγχους που αφορούν στην προστασία του δημόσιου αγαθού της υγείας, το οποίο λόγω των συνθηκών Covid-19 τίθεται υπό διακινδύνευση και εν γένει στην ανταπόκριση του Εθνικού Συστήματος Υγείας (ΕΣΥ) στην έκτακτη υγειονομική κρίση, ειδικότερα δε στους ελέγχους συστημάτων σχετικά με την προστασία του ιατρικού εξοπλισμού και των υγειονομικών αναλωσίμων των νοσοκομείων (Παράρτημα Ι του Προγράμματος ελέγχων), στον έλεγχο επίδοσης που αφορά στα κριτήρια για τη διάθεση δημόσιων πόρων σε ανεπάρκεια (ενδεικτικά: το πρόβλημα με τις μονάδες εντατικής θεραπείας των δημόσιων νοσοκομείων), καθώς και στον έλεγχο επίδοσης που αφορά στο κλειστό ενοποιημένο νοσήλιο

(ΚΕΝ) που συνδέεται άμεσα με τον τρόπο χρηματοδότησης του ΕΣΥ και πως αυτό λειτούργησε στην εποχή της πανδημίας (Παράρτημα ΙΙ του Προγράμματος ελέγχων).

2) Την ενότητα που αφορά στους ελέγχους με περιβαλλοντικό πρόσημο, διότι η προστασία του περιβάλλοντος, όπως εκτέθηκε από τους Βουλευτές, άπτεται της ποιότητας της ζωής των πολιτών, όπου ενδεικτικά αναφέρθηκε ο έλεγχος επίδοσης που αφορά στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων ανακύκλωσης με αξιόπιστους δείκτες οικονομικότητας.

3) Την ενότητα που αφορά στους ελέγχους που άπτονται της προστασίας θεμελιωδών κοινωνικών δικαιωμάτων, όπου ενδεικτικά αναφέρονται οι έλεγχοι συστημάτων και συμμόρφωσης που αφορούν στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα καθώς και στην βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης των Ρομά.

4) Ειδικές αναφορές έγιναν και σε άλλα είδη ελέγχων, όπως στους ελέγχους συστημάτων που αφορούν στην τήρηση του μητρώου παγίων, στην προσήκουσα παραλαβή υπηρεσιών από τους δημόσιους φορείς, καθώς και στους ελέγχους συμμόρφωσης και επίδοσης που αφορούν στην περίπτωση των δημόσιων έργων που κατακυρώνονται με υψηλά ποσοστά έκπτωσης και την επίδραση αυτής στην εκτέλεσή τους καθώς και στα ανεξάρτητα συμβουλευτικά όργανα που έχουν συσταθεί για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας (Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο και Γραφείο Προϋπολογισμού της Βουλής), ήτοι με ποιο τρόπο έχουν εξασφαλιστεί οι διάλογοι θεσμικού διαλόγου των φορέων αυτών με τους εμπλεκόμενους φορείς.

(δ) Αναφορικά με τις νέες προτάσεις ο Πρόεδρος της Επιτροπής κατέληξε όπως η Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας προτείνει τη διενέργεια τριών (3) ελέγχων, όπως αυτοί διατυπώθηκαν από τον εκπρόσωπο της πλειοψηφίας, ακολούθως διαβίβασε τα σχετικά πρακτικά στο Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε αυτά να αξιολογηθούν και να ληφθούν υπόψη οι τοποθετήσεις όλων των εκπροσώπων του Κοινοβουλίου. Πρόκειται κατ' ουσία για νέες προτάσεις για τις οποίες υπήρξε σύγκλιση και ευρύτερη συναίνεση από τους εκπροσώπους των κομμάτων που είναι οι ακόλουθες:

1) Η πρώτη πρόταση αναφέρεται στον έλεγχο των χρημάτων που διαχειρίζονται οι μη κυβερνητικές οργανώσεις (ΜΚΟ) για την αντιμετώπιση του μεταναστευτικού προβλήματος στη Χώρα μας.

2) Η δεύτερη πρόταση αναφέρεται στη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος, και δη στον έλεγχο της ύπαρξης κριτηρίων, τα οποία εφαρμόζονται από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα για τη χρηματοδότηση των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων ιδίως εάν η Τράπεζα της Ελλάδος άσκησε αποτελεσματικά τον εποπτικό της ρόλο ως προς το ζήτημα αυτό. Επίσης στην πρόταση αυτή περιλαμβάνεται και η προκαταρκτική έρευνα

σχετικά με την λειτουργία του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας η οποία περιλαμβάνονταν στο ήδη εγκριθέν ετήσιο πρόγραμμα ελέγχων (βλ. τρίτο μέρος του εισηγητικού σημειώματος με τίτλο «Μελέτες - Επισκοπήσεις, Παρακολούθηση της δημόσιας διαχείρισης, Προκαταρκτικές Εργασίες», παρ. 29 περιπτ. ii, που συνοδεύει το πρόγραμμα ελέγχων), η οποία ζητήθηκε να διενεργηθεί κατά προτεραιότητα στο έτος 2021, αντί για το έτος 2022.

3) Η τρίτη πρόταση αφορά μεν γενικώς στην ισότητα των δύο φύλων εστιάζει όμως σε έναν έλεγχο που θα αφορά στο πόσο αποτελεσματικά αντιμετωπίστηκε από τη Χώρα μας το ζήτημα της ενδοοικογενειακής βίας, το οποίο επιτάχθηκε την περίοδο της πανδημίας, καθότι η εξάλειψη της έμφυλης βίας, μεγάλο ποσοστό της οποίας είναι ενδοοικογενειακή, είναι αναγκαία για την επίτευξη της ισότητας των φύλων.

(ε) Ύστερα από αξιολόγηση των ως άνω προτάσεων ελέγχων ως προς την επικινδυνότητα του αντικειμένου τους και το κοινωνικό τους αντίκτυπο που διενεργήθηκε από το Τμήμα Ελέγχων στο οποίο ανήκει το γενικό τεκμήριο αρμοδιότητας για κάθε θέμα που σχετίζεται με τον προγραμματισμό και τη διενέργεια των κάθε είδους ελέγχων, σύμφωνα με το άρθρο 340 παρ. 2 του ν. 4700/2020, πρέπει να ειπωθούν τα ακόλουθα:

Η πρώτη πρόταση αποτέλεσε αντικείμενο επεξεργασίας από τα μέλη του Τμήματος Ελέγχων σε ένα πρώιμο στάδιο επιλογής θεμάτων για το ετήσιο πρόγραμμα του έτους 2021. Πρόκειται για μία θεματική που κριθηκε από το Τμήμα Ελέγχων ότι πρέπει να τεθεί σε αναμονή ώστε να γίνει μία περαιτέρω έρευνα για την προέλευση των χρημάτων που διακινούν οι ΜΚΟ (βλ. και δευτερολογία του Προέδρου του Ελεγκτικού Συνεδρίου ενώπιον της Ειδικής Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας).

Η δεύτερη πρόταση αναφορικά με τη λειτουργία του τραπεζικού συστήματος θα πρέπει να τριχοτομηθεί ως ακολούθως:

1) Κατά το μέρος της που αφορά στην Τράπεζα της Ελλάδος, το αντικείμενο του προταθέντος ελέγχου περιλαμβάνεται ήδη στην εγκριθείσα με τα πρακτικά της 30^{ης} Γεν.Συν./2.12.2020 (Μέρος Τρίτο παρ. 29 περιπτ. i του εισηγητικού σημειώματος που συνοδεύει το πρόγραμμα ελέγχων έτους 2021) μελέτη με την οποία θα αναλυθούν η φύση και οι ιδιαιτερότητες του εν λόγω θεσμού και θα οριοθετηθεί η ελεγκτική αρμοδιότητα του Δικαστηρίου.

2) Κατά το μέρος της που αφορά στον έλεγχο των κριτηρίων που εφαρμόζονται από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα για τη χρηματοδότηση μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, το αντικείμενο του περιλαμβάνεται ήδη εν μέρει σε έλεγχο συστήματος εσωτερικού ελέγχου που αφορά στο Ταμείο Εγγυοδοσίας, το οποίο συστάθηκε ως ανεξάρτητη χρηματοδοτική μονάδα στο πλαίσιο της Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας ΑΕ με τη 2500/6/7.5.2020

απόφαση του Υφυπουργού Ανάπτυξης και Επενδύσεων (φ. 1768/8.5.2020 Β'), ο οποίος έχει εγκριθεί με τα πρακτικά της 30^{ης} Γεν.Συν./2.12.2020 της Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Θα μελετηθεί περαιτέρω – και ενδεχομένως συμπληρωθεί – το αντικείμενο του ελέγχου αυτού κατά την εκπόνηση του Υπομνήματος Σχεδιασμού του.

3) Κατά το μέρος της που αφορά στο Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας πρέπει να ειπωθούν τα ακόλουθα: Το Ταμείο αυτό αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (νπιδ) που συστάθηκε με περιορισμένη χρονική διάρκεια για την αντιμετώπιση των έκτακτων συνθηκών, λόγω της οικονομικής κρίσης, το οποίο δεν ανήκει στον δημόσιο τομέα, αλλά ιδρύθηκε (ν. 3864/2010) για την εκπλήρωση ειδικού σκοπού δημοσίου συμφέροντος ζωτικής σημασίας για τη χώρα, ο οποίος αφορά στην συνεισφορά του στη διατήρηση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος. Τα μέλη αυτού επιλέγονται από τον Υπουργό των Οικονομικών κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Τράπεζας της Ελλάδας με τη σύμπραξη του Euro Working Group. Το ως άνω νπιδ είναι διαχειριστής δημόσιας περιουσίας για την επιτέλεση σκοπού δημοσίου συμφέροντος, δοθέντος ότι, ανεξαρτήτως του ότι απολαμβάνει όλα τα προνόμια του Δημοσίου αναφορικά με τις ατέλειες αυτού (διοικητικές, δικαστικές και φορολογικές), διαχειρίζεται χρήματα που προέρχονταν από τον μηχανισμό διεθνούς στήριξης της Ελλάδας, τα οποία θα καταβάλλονται σταδιακά σ' αυτό από το Ελληνικό Δημόσιο, οφείλει δε κατά την λειτουργία του να μεταφέρει το σύνολο των διανεμόμενων κερδών του στο Ελληνικό Δημόσιο ως έσοδο για τους σκοπούς του κρατικού προϋπολογισμού, ενώ, κατά τη λήξη του, το σύνολο της περιουσίας του περιέρχεται στο Ελληνικό Δημόσιο. Για το συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο, το οποίο πληροί όλα τα κριτήρια, όπως προεκτέθηκε, για την απαίτηση ενός δημοσίου ελέγχου προτείνεται ένας έλεγχος συμμόρφωσης ο οποίος θα αφορά: (i) στην αξιολόγηση της συμμόρφωσης των δράσεών του για τη διατήρηση της σταθερότητας του ελληνικού συστήματος με το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο, (ii) στη διαπίστωση της ύπαρξης και της αποτελεσματικής λειτουργίας των εσωτερικών δικλίδων και το αν αυτές επέτρεψαν στο Ταμείο αυτό να υλοποιήσει τους στόχους για τους οποίους ιδρύθηκε. Εν όψει του ειδικού αντικειμένου του ελέγχου αυτού είναι ενδεχόμενη η προσφυγή στις διατάξεις του άρθρου 40 παρ. 3 και 8 του Κώδικα Νόμων για το Ελεγκτικό Συνέδριο όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 342 του ν. 4700/2020, εφόσον τούτο κριθεί αναγκαίο από το Τμήμα Ελέγχων, κατά τη σύνταξη του Υπομνήματος Σχεδιασμού του Ελέγχου.

Η τρίτη πρόταση ως ειδικώς εστιάζεται, δηλαδή αυτή που αναφέρεται στην ενδοοικογενειακή βία υιοθετείται ως νέα πρόταση και προτείνεται ένας έλεγχος επίδοσης που θα αφορά στην αποτελεσματικότητα της προστασίας που παρέχεται από τις υπάρχουσες δομές φιλοξενίας, ήτοι αν η προστασία είναι έγκαιρη, πλήρης και αν καλύπτει το σύνολο των αιτημάτων που υποβλήθηκαν. Θα ελεγχθούν οι ξενώνες φιλοξενίας γυναικών - θυμάτων έμφυλης βίας και

πολλαπλών διακρίσεων που λειτουργούν στους δήμους, με ευρωπαϊκή μάλιστα χρηματοδότηση.

(στ) Επίσης από το αρμόδιο Τμήμα Ελέγχων προτείνεται όπως οι δύο νέοι έλεγχοι που αφορούν, όπως προεκτέθηκε, στην αποτελεσματική αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας καθώς και στη λειτουργία του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας αντικαταστήσουν, λόγω της σπουδαιότητάς τους, τους δύο εγκεκριμένους ελέγχους οι οποίοι περιλαμβάνονται στο Παράρτημα ΙΙ του Ετήσιου Προγράμματος έτους 2021, ήτοι: 1) Ανθρώπινη εξαθλίωση (άτομα που διανυκτερεύουν στην ύπαιθρο εκζητούντα τη βοήθεια των περαστικών): πόσο αποτελεσματική είναι η κρατική δράση για την αντιμετώπιση του φαινομένου; και 2) Απεξάρτηση από ναρκωτικές ουσίες: Είναι υπερβολικά τα λειτουργικά έξοδα του Οργανισμού κατά των Ναρκωτικών;

Επακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών της Ολομέλειας.

Η Αντιπρόεδρος Γεωργία Μαραγκού εξέθεσε τα ακόλουθα:

Η ενδυνάμωση των σχέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το Κοινοβούλιο ξεκίνησε το έτος 2012, οπότε άρχισε να υλοποιείται Πρόγραμμα Τεχνικής Βοήθειας (2012-2014) στον τομέα του εξωτερικού ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου, σε συνεργασία με τα Ανώτατα Ελεγκτικά Ιδρύματα του Βελγίου, της Γαλλίας, της Γερμανίας, της Ολλανδίας και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο. Το πρόγραμμα, που χρηματοδοτήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, είχε 4 άξονες: α) την προετοιμασία και εφαρμογή ενός ετήσιου προγράμματος ελέγχου, β) τη διενέργεια πιλοτικών ελέγχων, γ) την εκπαίδευση των ελεγκτών του Ελεγκτικού Συνεδρίου και δ) την ενδυνάμωση των σχέσεων του Ελεγκτικού Συνεδρίου με το Κοινοβούλιο, το Υπουργείο Οικονομικών και άλλους εμπλεκόμενους στον έλεγχο φορείς¹.

Στο πλαίσιο του προγράμματος αυτού εκπρόσωποι του Ελεγκτικού Συνεδρίου (δικαστικοί λειτουργοί και ελεγκτές) παρέστησαν στις ακόλουθες συνεδριάσεις Κοινοβουλευτικών Επιτροπών:

- 22.1.2013. Παρουσίαση του ρόλου και της αποστολής του Ελεγκτικού Συνεδρίου στην Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής.

¹ Ο Οδικός Χάρτης που συντάχθηκε στις 28.6.2012, περιλάμβανε 3 άξονες δράσης: 1. την ενδυνάμωση σχέσεων του Ελληνικού Ελεγκτικού Συνεδρίου με το Κοινοβούλιο και άλλους εμπλεκόμενους στον έλεγχο του φορείς, 2. την προετοιμασία και εφαρμογή του ετήσιου προγράμματος ελέγχου, 3. και την καλλιέργεια ελεγκτικών δεξιοτήτων του προσωπικού του Ελεγκτικού Συνεδρίου μέσω της διενέργειας πιλοτικών ελέγχων.

- 29.1.2013. Παρουσίαση της Έκθεσης επί του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους οικ. έτους 2011 στην Ειδική Επιτροπή του Απολογισμού και του Γενικού ισολογισμού του Κράτους και Ελέγχου Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους .

- 23.5.2013. Παρουσίαση των κανόνων και αρχών σχετικά με την προετοιμασία, εκτέλεση και έλεγχο της εκτέλεσης του Κρατικού Προϋπολογισμού στην Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων της Βουλής.

- 14.1.2014. Παρουσίαση της Έκθεσης επί του Ισολογισμού και Απολογισμού του Κράτους οικ. έτους 2012 στην Ειδική Επιτροπή του Απολογισμού και του Γενικού ισολογισμού του Κράτους και Ελέγχου Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους.

- 4.2.2014. Παρουσίαση του οικονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης επί των χρηματοδοτήσεων που έλαβε ο ΕΛΚΕ το ΑΤΕΙ Αθήνας από το ΕΣΠΑ ελέγχου για το έτος 2011 σε κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Επιτροπής του Απολογισμού και του Γενικού ισολογισμού του Κράτους και Ελέγχου Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους και της Διαρκούς Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής.

- 5.3.2014. Παρουσίαση του δημοσιονομικού ελέγχου και ελέγχου συμμόρφωσης των διαδικασιών προμηθειών και της διαχείρισης αποθεμάτων του Γενικού Νοσοκομείου Αθηνών «Ιπποκράτειο» για το έτος 2011 σε κοινή συνεδρίαση της Ειδικής Επιτροπής του Απολογισμού και του Γενικού ισολογισμού του Κράτους και Ελέγχου Εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους και της Διαρκούς Επιτροπής Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής.

- Η παρουσίαση του ελεγκτικού έργου του Ελεγκτικού Συνεδρίου (Διαδήλωση, Ειδικές Εκθέσεις Ελέγχου, Ετησία Έκθεση) απέκτησε θεσμικό χαρακτήρα με την τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής το έτος 2017² και το Ελεγκτικό Συνέδριο ενημερώνει: α) την Επιτροπή του απολογισμού και του γενικού ισολογισμού του Κράτους και ελέγχου της εκτέλεσης του Προϋπολογισμού του Κράτους για τα πορίσματα των ελέγχων του και παρέχει διευκρινίσεις σχετικά με τη Διαδήλωση, και β) τις αρμόδιες διαρκείς επιτροπές της Βουλής για το περιεχόμενο των ειδικών εκθέσεων ελέγχου και παρέχει διευκρινίσεις επί των ελεγκτικών πορισμάτων του. Στο πλαίσιο αυτό στις 18.10.2018 παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα του ελέγχου των Ληξιπρόθεσμων Υποχρεώσεων Φορέων Γενικής Κυβέρνησης προς τρίτους (27 εκθέσεις ελέγχου) σε κοινή συνεδρίαση των Διαρκών Επιτροπών Οικονομικών και Κοινωνικών Υποθέσεων της Βουλής.

Η προβλεπόμενη στην πρόσφατη (1.10.2020) τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής³ παρουσίαση στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής του Ετήσιου Προγράμματος Ελέγχων του Ελεγκτικού Συνεδρίου, καθώς και η παρασχεθείσα στην εν λόγω Επιτροπή δυνατότητα πρότασης: α) προτεραιοποίησης ορισμένων ελέγχων του ετησίου προγράμματος, και β) διενέργειας και άλλων ελέγχων πέραν των προγραμματισμένων έως τριών

² Βλ. άρθρα 6 και 7 της 8130/26.6.2017 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, φ. 92 Α΄.

³ Βλ. άρθρο 14 της 11118/1.10.2020 απόφασης της Ολομέλειας της Βουλής, φ. 187 Α΄.

κατ' έτος, ενδυναμώνει ακόμα περισσότερο τις σχέσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου με τη Βουλή και αναδεικνύει την κεντρική θέση του Ελεγκτικού Συνεδρίου ως του μοναδικού εξωτερικού ελεγκτή του δημοσιονομικού συστήματος της χώρας.

Στο σημείο αυτό ο Πρόεδρος παρατήρησε ότι εμπράκτως αναγνωρίζει ο ίδιος, αλλά και το Συνέδριο στο σύνολό του, το ελεγκτικό έργο που έχει επιτελεσθεί κατά τα παρελθόντα έτη. Υπενθύμισε ότι στις 8 Ιανουαρίου, σε μια διαδικτυακή συνάντηση στην οποία συμμετείχαν πάνω από 220 μέλη του προσωπικού, παρουσιάστηκαν από τις 9:30 το πρωί έως τις 4:30 το μεσημέρι εν συντομία οι περισσότεροι έλεγχοι που είχαν διεξαχθεί στα προηγούμενα έτη και ότι, τιμής ένεκεν, προσκλήθηκε από τον ίδιο ως ένδειξη αναγνώρισης του έργου της, η προκάτοχός του Πρόεδρος του Δικαστηρίου, η οποία και παρευρέθη. Ενώ, εξ άλλου, ως αναγνώριση προς το ελεγκτικό έργο του Δικαστηρίου πριν από την ίδρυση του Τμήματος Ελέγχων, ο ίδιος πρότεινε και η Ολομέλεια απεδέχθη η Αντιπρόεδρος Γεωργία Μαραγκού, υπεύθυνη και εποπτεύουσα πολλών σημαντικών ελέγχων προηγούμενων ετών, να αναλάβει, παράλληλα με τα κύρια καθήκοντά της της Προέδρου Τμήματος, και καθήκοντα αναπληρωτού του Προέδρου στο Τμήμα Ελέγχων. Ο Πρόεδρος κατέληξε λέγοντας ότι το Δικαστήριο με ενωμένες τις δυνάμεις του προχωρεί αξιοποιώντας απολύτως την ελεγκτική εμπειρία που έχει αποκτηθεί, ώστε να ανταποκρίνεται διαρκώς καλλίτερα στην αποστολή του.

Ο Σύμβουλος Δημήτριος Τσακανίκας εξέθεσε ακόλουθα:

Ένας σημαντικός λόγος, για τον οποίο τα ελληνικά τραπεζικά ιδρύματα αδυνατούν στην παρούσα φάση να παρέχουν σε επιθυμητό βαθμό την αναγκαία για τη λειτουργία των ΜΜΕ ρευστότητα, είναι αφενός η έλλειψη κεφαλαιακής τους επάρκειας και αφετέρου η ύπαρξη μεγάλου αριθμού επισφαλών ή μη εξυπηρετούμενων δανείων παντός είδους που απειλούν την ικανότητά τους ν' αντλούν διατραπεζικά τα αναγκαία για τη δανειακή τους επέκταση κεφάλαια. Εν όψει τούτου και λαμβάνοντας υπόψη το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που επέδειξε η Ελληνική Βουλή, δια της πλειοψηφίας των μελών της Ειδικής Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας, να εξεταστεί εάν πράγματι διασφαλίζεται η απαραίτητη διάθεση ρευστότητας στις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις, η βιώσιμη λειτουργία των οποίων συνιστά κρίσιμο παράγοντα για τη λειτουργία της εθνικής οικονομίας, η πρόταση να προστεθεί στο Ετήσιο Πρόγραμμα Ελέγχων του τρέχοντος έτους η διενέργεια ελέγχου συμμόρφωσης καθώς και η αξιολόγηση της επίδοσης, εφόσον κριθεί αναγκαίο, των δράσεων του Ταμείου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (ΤΧΣ) όσον αφορά στη διατήρηση της σταθερότητας του τραπεζικού συστήματος είναι διτώς

σημαντική και επιβεβλημένη. Τούτο διότι, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, εκτός από τη διερεύνηση της σύννομης και χρηστής διαχείρισης από το ΤΧΣ δημόσιας περιουσίας που αποκτά από την αγορά και κατοχή προνομιούχων τραπεζικών μετοχών με χρήματα που προέρχονται από δανειακές συμβάσεις που συνάπτει το Ελληνικό Δημόσιο με τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM), θα πρέπει τα όποια συμπεράσματα εξαχθούν αναφορικά με την επίδοση της συμβολής του ΤΧΣ στη βελτίωση από τις τράπεζες της κεφαλαιακής τους θέσης να αξιοποιηθούν και συσχετισθούν στον έλεγχο ο οποίος προγραμματίζεται να διενεργηθεί (βλ. Παράρτημα Ι του ΕΠΕ 2021) και αφορά στον έλεγχο των κριτηρίων που εφαρμόζονται από τα ελληνικά πιστωτικά ιδρύματα στη χρηματοδότηση των ΜΜΕ μέσω των πιστώσεων του Ταμείου Εγγυοδοσίας.

Ο Σύμβουλος του Ελεγκτικού Συνεδρίου Γεώργιος Βοΐλης επαναλαμβάνει τη διατυπωθείσα επιφύλαξη του για μέρος των ελέγχων, όπως αυτή είχε διατυπωθεί στα πρακτικά της 30^{ης} Γεν.Συν./2.12.2020 (Θέμα Β΄) της μείζονος Ολομέλειας του Ελεγκτικού Συνεδρίου.

Η Ολομέλεια, συμφωνώντας και του Επιτρόπου της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο, αποδέχθηκε ομόφωνα την εισήγηση της Συμβούλου Ευαγγελίας - Ελισάβετ Κουλουμπίνη για τη μερική τροποποίηση του ετήσιου προγράμματος ελέγχων έτους 2021, με την επιφύλαξη ενός μέλους, όπως εκτίθεται ανωτέρω.

Μετά το τέλος της συνεδρίασης συντάχθηκε το παρόν πρακτικό, το οποίο, αφού θεωρήθηκε και εγκρίθηκε από τον Πρόεδρο, υπογράφεται από τον ίδιο και τη Γραμματέα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΣΑΡΜΑΣ

ΕΛΕΝΗ ΑΥΓΟΥΣΤΟΓΛΟΥ

Για την ακρίβεια

Η Γραμματέας

Ελένη Αυγουστόγλου